పాపం పార్వతమ్మ

ముద్దంశెట్టి హనుమంతరావు

పెద్దకొడుకు రామకృష్ణ, సూటిగ పోయే మనిషి కావడంతో, వాడు తన చెప్పుచేతల్లో వుండడన్న అనుమానం యేర్పడింది, పార్వతమ్మకి. అతడి వివాహ విషయం ప్రస్తావనకి వచ్చినపుడు ఆ కాస్త అనుమానం నిజంగా రూపొందింది.

"ఒరేయ్ రామం. సరోజని పెళ్ళి చేసుకుంటావని, యెంతో ఆశతో మా అన్నయ్య యెదురుచూస్తున్నాడ్రా! వాడి ఆశను నిరాశ చెయ్యకు. అయినా, సరోజకేం? లక్షణంగా వుంటుంది..." అంది ఓ రోజు పార్వతమ్మ.

"మరి బావుందమ్మా! వాళ్ళ ఆశల్ని తీర్చడానికి, నా ఆశల్ని నాశనం చేసుకుంటానటమ్మా! సరోజను పెళ్ళిచేసుకోవడం నాకిష్టంలేదని యెప్పుడో చెప్పాను. ఈ విషయంలో నన్ను మరి విసిగించకు..." ఖచ్చితంగా చెప్పేశాడు రామకృష్ణ.

ఆ రోజునించే పార్వతమ్మ ఒక నిర్ణయానికొచ్చింది, రామకృష్ణ తన అజమాయిషీలో వుండడని.

అందుకనే రామకృష్ణ నచ్చిన అమ్మాయినే అతనికి ముడిబెట్టి, తెలివిగా అతణ్ణి వేరే కాపరం పెట్టించిన ఘనత పార్వతమ్మకే దక్కుతుంది. జీవితంలో, తను సాధించిన విజయాల్లో అదొకటని ఆమె గర్వపడిందంటే, అందులో అతిశయోక్తి లేదు. అయితే, దీనివల్ల రామకృష్ణకి కొత్తగా యెదురైన సమస్యలేం లేవు. హాయిగానే వున్నాడు.

పార్వతమ్మ భర్త, ముకుందరావు. ఆయన చాలా అమాయకుడు. అమాయకత్వంలోనే మంచితనమూ వుంటుంది కదా మరి! భర్త మంచితనాన్నీ, అమాయకత్వాన్నీ ఆధారంచేసుకొని, అతణ్ణి కేవలం ఓ మట్టిబొమ్మగాచేసి ఇంటి పెత్తనాన్ని చేజిక్కించుకుంది పార్వతమ్మ. ఇతరులు, యీ విషయంలో యేమనుకున్నా, ఆమెకి చీమకుట్టినట్టయినా వుండదు. అసలు, ఆమె పట్టించుకోదగ్గంత ముఖ్యవిషయం అది కాదని, ఆమె లోలోన యెన్నోసార్లు అనుకుంది కూడాను.

రెండో అబ్బాయి శేఖరం అంటే. పార్వతమ్మకి వల్లమాలిన వాత్సల్యమూ, అభిమానమూను! అందుకు ముఖ్యకారణం వాడు ఆఖరి అబ్బాయనీ కాదు—అతి మంచివాడనీ కాదు. ఆమె మాటకి వాడెప్పుడూ ఎదురు చెప్ప లేదన్న విషయమే పార్వతమ్మ వాడిపట్ల అంతటి ఆప్యాయతని నింపింది.

శేఖరంకి లౌకికం బాగా తెలుసు. ఏ ఎండకి, ఆ గొడుగును పట్టగల సమర్థుడు. అందుకే, తల్లి మనస్తత్వాన్ని యిట్టే ఆకళింపు చేసుకొని, ఆమె అభిమానాన్ని సంపాదించాడు.

"ఒరేయ్ శేఖరం, నేనో అమ్మాయిని చూశాను. ఆమెని నువ్వు పెళ్ళిచేసుకోవాలి. మీ అన్నయ్యలా నువ్వూ కాదంటే నేను యిరుకునపడ్డమేకాదు, నలుగురి ముందూ నగుబాటు పాలవుతాన్రా! ఏమంటావ్" అంది ఓరోజు.

శేఖరం చిన్నగా మందహాసం చేశాడు.

"నువ్వు నచ్చాక, నేను కాదనడం యెప్పుడైనా వుందమ్మా? నిశ్చయించెయ్..." అన్నాడు హుషారుగా.

పార్వతమ్మ వుప్పొంగిపోయింది. శేఖరం మీదుండే విశ్వాసం, నమ్మకం, యినుమడించాయి ఆమెలో 'నిజంగా యిటువంటి కొడుకులుంటేనే తలిదండ్రులకి మనశ్శాంతి వుంటుంది...' అని లోలోన అనుకుని మురిసిపోయింది

శేఖరం పెళ్ళి, వైభవోపేతంగా జరిపించింది పార్వతమ్మ. ముకుందరావు యే విషయాన్నీ అంతగా పట్టించుకోలేదు. అందరికిమల్లే, రామకృష్ణకీ శుభలేఖ వెళ్ళింది. అయితే, రామకృష్ణ

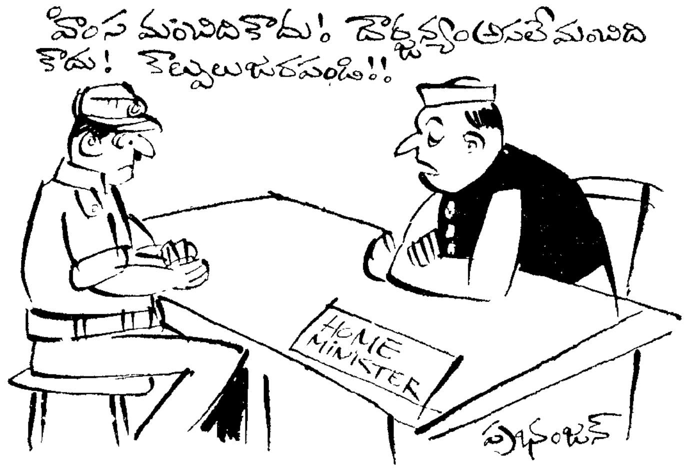

రాలేదు. పెద్దకొడుకు యెందుకు రాలేదన్న బాధగాని, కించిత్ ఆవేదనగాని, పార్వతమ్మకి లేవు రాకపోవడమే మంచిదనుకుంది. ఆమె పట్టుదల అటువంటిది మరి! కాని ముకుందరావు అలా సరిపెట్టుకోలేకపోయాడు.

"పెద్దబ్బాయి లేకుండా, చిన్నవాడి పెళ్ళి జరిపించేశావ్. ఇదేం సబబుగా లేదు పార్వతీ!" వుండబట్టలేక అన్నాడు ముకుందరావు.

ఎదురు ప్రశ్నలు వేసే అలవాటు యేనాడూ లేని భర్త, యీ రోజు అలా అడగడం, ఆశ్చర్యంగానే కనిపించింది, పార్వతమ్మకి. ఆమె మొహంలో రంగులు మారినయ్. "వాడు రాకపోతే, మనం మాత్రం యేంచేస్తామండీ? 'నువ్వు రాకపోతే పెళ్ళాగిపోతుంది ... తప్పకుండా రావాలి' అని ప్రాధేయపడతామా యేవిటండీ!" విసురుగానే అంది.

ముకుందరావుకి, భార్య ధోరణి నచ్చలేదు అతనికి యిదేం కొత్తకాదు. అలవాటుపడిపోయాడు మరి! "స్వయంగా వెళ్ళి చెప్పకపోతే, వాడు మాత్రం యెట్లావస్తాడు?" మళ్ళీ అన్నాడు ముకుందరావు

పార్వతమ్మ మూతి విరుచుకుంది. "పోనిద్దురూ; వాడు రాకపోతే, ఒరిగిపోయిందేమీలేదు. పెళ్ళి ఆగిపోలేదు కదా?" నిర్లక్ష్యంగా అంది.

ముకుందరావు, బరువుగా ఓ నిశ్వాసం వదిలాడు.

"కన్నతల్లివి నువ్వు, అట్లా అనడం సబబుగా లేదు పార్వతీ..." వాడు మనకి విరోధికాడుకదా!" సౌమ్యంగా అన్నాడు "ఆ! కన్నతల్లినన్న గౌరవం వాడికి లేనపుడు, నాకుమాత్రం వాడిపట్ల యెందుకు వాత్సల్యం వుండాలి? చిన్నబ్బాయిని చూడండి...వాడికి నేనంటే

యెంత గౌరవమో చెప్పలేం. నేను చెప్పినదాన్ని తు.చ. తప్పకుండా చేస్తాడు. ఎప్పటికయినా వీడే మనల్ని ఉద్ధరిస్తాడండీ." అంది పార్వతమ్మ ఖంగుమనే స్వరంలో.

"నీ అభిప్రాయాన్ని నేను విమర్శించనుగాని, పెద్దవాడు మాత్రం మనకేం అన్యాయం చేశాడని? నిజానికి మనమే వాడిపట్ల క్రూరంగా ప్రవర్తించామేమో! ఆ కారణంగా వేరే కాపరం పెట్టించి, మనకి దూరం చేసుకున్నాం."

భర్త మాటలకి, పార్వతమ్మకి చప్పున ఆవేశం ముంచుకొచ్చింది.

"అంటే మీ ఉద్దేశం-వీటన్నింటికీ కారకురాల్ని నేననేనా? మీకు ఆ అభిప్రాయమే వుంటే, ఖచ్చితంగా చెప్పేయండి. నా దారేదో నేను చూసుకుంటాను," వుద్రిక్తతతో అంది.

ముకుందరావు చల్లబడిపోయాడు. అతనిలోని బలహీనత అదే. భార్య గట్టిగా మాట్లాడితే, అతని నోట మాటరాదు.

"అబ్బ! ఈపాటిదానికే ఆవేశం తెచ్చుకుంటావేవిఁటి? పోనీలే, ఇంక ఆ విషయమే ప్రస్తావించొద్దు," నిస్పృహతో అనేసి వూరుకున్నాడు.

ముకుందరావుది యెప్పుడూ యిదే ధోరణి. అందుకే, పార్వతమ్మది పై చెయ్యి అయ్యిందంటే ఆశ్చర్యమేముంది?

* * *

రోజులు గడుస్తున్నయ్... ముకుందరావు రిటైరయ్యాడు. ఇల్లునడిపే బాధ్యత తనకి నమ్మకస్తుడైన శేఖరం చేతిలో పెట్టింది. పార్వతమ్మ శేఖరం, తల్లికి కృతజ్ఞత చెప్పుకున్నాడు, "అమ్మా. నామీద నీకున్న వాత్సల్యం, నమ్మకం కొద్దీ, నాకి పెద్ద బాధ్యత అప్పజెప్పావు. అయితే నేనెంతవరకు నా బాధ్యతను నెరవేర్చగలనో, అది కేవలం నీ ఆశీస్సు బలంమీదే ఆధారపడుంటుంది" అన్నాడు.

పార్వతమ్మ, మరింత వుప్పొంగిపోయింది. తనంటే, వీడికి యెంత గౌరవం?...అనుకుని మురిసిపోయింది. మెల్లగా మందహాసంచేసింది.

"నా ఆశీస్సులు, నీ వెంట యెప్పుడూ వుంటాయిరా! మన ఇంటిని నువ్వు తీర్చి దిద్దుతావని, మన కుటుంబ గౌరవానికి యేవిధమైన భంగంరాకుండా చూస్తావన్న విశ్వాసం నాలో వుంది. నా విశ్వాసాన్ని చెదరగొట్టవన్న ధైర్యం కూడా వుంది."

"నువ్వెంత మంచిదానవమ్మా... అన్నాడు శేఖరం.

పార్వతమ్మ యెటువంటి అనుభూతిని పొందిందో, ఆమె మనోభావాన్ని తెలుసుకుంటేనేగాని, చెప్పడం కష్టం. ఆమె నిండుగా నవ్వుకుంది.

ముకుందరావు మాత్రం భార్య చర్యను హర్షించలేకపోయాడు. అలాగని, ఆమెతో వాదన పెట్టుకోలేదు. అసలు, ఆ ప్రస్తావనే ఆమె సమక్షంలో తీసుకు

రాదల్చలేదు. ఓ నిట్టూర్పు విడిచి వూరుకున్నాడు

* * *

శేఖరం చేతిలో యిప్పుడు పుష్కలంగా డబ్బు ఆడుతోంది. బ్యాంకులో వున్న డబ్బు అతణ్ణి వూరిస్తూ, వూహాలోకాలకు తీసుకువెడుతోంది. నిజంగా యిటువంటి ఆవకాశం తనకి వస్తుందని, అతడు యేనాడూ వూహించలేదు. అన్నయ్యకి రావల్సిన అవకాశం, తనకి వచ్చింది. అదే తన అదృష్టం...అందుకు తల్లిని మనసులో యెంతగానో అభినందించుకున్నాడు.

శేఖరంకి యిప్పుడు స్నేహితులు యెక్కువయ్యారు. క్లబ్బులకి వెళ్ళడం, క్రమంగా పేకాట, త్రాగుడు అలవాటయ్యాయి. భార్య, భర్త పరిస్థితిని చూసి కోపగించుకుంటే, మంచి మంచి చీరలు, కొత్తరకం టాయిలెట్లూ తెచ్చి ఆమె కోపాన్ని కరిగించడం అలవర్చుకున్నాడు శేఖరం. ఆమె, తనకి దక్కుతున్న రకరకాల చీరల్ని టాయిలెట్సునీ చూసుకుని మురిసిపోయేదే గాని, తన తృప్తిచాటున భర్త పతనమౌతున్నాడన్న నిజాన్ని గ్రహించలేకపోయింది. అసలు ఆ ఆలోచనకి పోనివ్వలేదామె మనస్సు. ఇహపోతే, పార్వతమ్మ వూహకి, యివన్నీ చాలా చాలా దూరంగానే వున్నయ్.

* * *

క్రమంగా బ్యాంకులోని డబ్బు, కరిగిపోయింది. శేఖరం అలవాట్లు మాత్రం మిగిలిపోయాయి! భార్యని సంతృప్తి పర్చడానికి తెచ్చే చీరలు, టాయిలెట్ సామాన్లు కూడా, తప్పనిసరిగ ఆగిపోయాయి. అవి లేకపోతేపోయె...కాని భర్త చీదరించుకుంటూ, తనని మరీ హీనంగా చూస్తూ మాట్లాడ్డం, 'రాధ' సహించలేకపోయింది. తను యిన్నాళ్ళూ వుపేక్షించి, చాలా పొరపాటుచేసినట్టు, అప్పుడు అనిపించేసరికి, ఒక్కసారి కళ్ళుతిరిగినట్టయ్యిందామెకి. వుపేక్షించకూడదనుకుని అత్తయ్యతో చెప్పింది.

పార్వతమ్మ, నమ్మలేదు. రాధమీద నిప్పులు కురిపించినంత పన్జేసింది.

"ఏవిటే రాధా, నువ్వు చెప్పేది? నీకేం మతిపోలేదుకదా? శేఖరం, నా బంగారు శేఖరం భ్రష్టుడవుతున్నాడా? నువ్వు చెబితేమాత్రం నేను నమ్ముతాననుకుంటున్నావా? వాడిమీద నీకు కోపం, కసీ, వుంటే, యిదికాదే పగతీర్చుకునే పద్ధతి...! ఈ రోజు అన్నావు...వూరుకున్నాను...ఇంకెప్పుడూ అనకు. జాగ్రత్త" అంటూ చీవాట్లు పెట్టింది.

రాధ, నిర్ఘాంతపోయి, నిస్సహాయురాలై, మౌనంగా యేడ్చింది. 'ఏవిటో ఆ కన్నతల్లి నమ్మకం! చెప్పినా నమ్మకపోతే చేసేదేముంది?' అనుకుంది... తను నలుగురిలో అప్రతిష్ట పాలవ్వక ముందే, తనవాళ్ళింటికి జారుకోవాలను

కుంది. తరువాత రావొచ్చనుకుంది. అంతకుమించి మరో మార్గం ఆమెకి అగుపించలేదు. భర్త మామూలు స్థితిలో వున్నపుడు అడిగింది.

"ఓసారి మావాళ్ళందర్నీ చూసి రావాలనుందండీ! మీరు వెళ్ళమంటే వెళ్ళొస్తాను..." అని.

''సరే!" అన్నాడు శేఖరం. భార్య దూరంగా వుండటమే యిప్పుడు మంచి దనిపించిందతనికి

అంతే! రాధ బైలుదేరి కన్నవారింటికి వెళ్ళిపోయింది.

రాధ వెళ్ళాక, ఇంటిపనుల్లో కొంత శ్రద్ధ తీసుకోవల్సిన అవసరం, పార్వతమ్మకి తప్పనిసరి అయ్యింది.

ఆ రోజు రాత్రి పన్నెండు గంటలకి తలుపు తట్టిన చప్పుడైతే తీసింది పార్వతమ్మ. ఎదురుగా శేఖరం! ఆమె వూహించని తీరులో తూలుతూ నడుస్తూ లోపలికొచ్చాడు. పార్వతమ్మ, హతాశురాలయ్యింది. తనని దాటుతూ వెళ్తున్నప్పుడు ఓ విధమైన మత్తు వాసన ఆమె నాశికారంధ్రాల్ని గుప్పుమనిపించేసరికి, గతుక్కుమంది పార్వతమ్మ. క్షణంలో సగంసేపు ఆమె గుండె ఆగిపోయినట్టనిపించింది. ఆమె ఆశలన్నీ మంచులా కరిగిపోయినయ్ ... కొడుకు పట్లగల విశ్వాసం, నమ్మకం, ఛిన్నాభిన్నమయ్యాయి. రాధ చెప్పింది, నిజమే నా? ... "ఏవిట్రా శేఖరం యిదంతా?'' తలుపు వేసుకుని, కొడుకుని వెన్నంటుతూ అంది. ఆమె స్వరంలో కించిత్ యేడుపు ధ్వనించింది.

"అనవసరంగా...నన్ను విసిగించకమ్మా ... నువ్వెళ్ళి పడుకో..." అన్నాడు శేఖరం తన గదికేసి పోతూ. అతని మాటలు తడబడుతుండటం గమనించింది పార్వతమ్మ.

పార్వతమ్మ, నీరైపోయింది. అవయవాలన్నీ వశం తప్పుతూవుంటే, మంచం మీద వాలింది. ఆమెకి నిద్ర రావడం లేదు. దూరంలో యెక్కడో ఒంటిగంట కొట్టారు. ఆమె మెదడులో రైళ్ళు ఢీకొంటున్నట్లయ్యింది. భగవాన్! యెందుకిలా జరిగింది?...అనుకుంది యెన్నోసార్లు కాని, జవాబు...?

ఇంటి ఆర్థికస్థితి అర్థమయ్యాక, పార్వతమ్మకి పిచ్చెత్తినట్టయ్యింది. ఇల్లుగల ఆసామి. రెండునెలలనుంచి ఇంటి అద్దె బాకీపడినట్టు చెప్పినపుడు పాలవాడు, కిరాణా కొట్టువాడు తమ బిల్లులు చెల్లించమని నిలదీసి అడిగినపుడు, పార్వతమ్మకి నిజం తెలిసింది. ముకుందరావు అవమానంతో కృంగిపోయాడు.

"చివరికి యే స్థితి వచ్చింది?" రుద్ధ స్వరంతో అన్నాడు.

పార్వతమ్మకి తల కొట్టేసినంత పనయ్యింది. ఆమె అభిమానం మరీ దెబ్బతింది. శేఖరంని నిలదీసి అడిగింది.

"బ్యాంకులో డబ్బుండగా, యింత

మందికి బాకీపెట్టే ఖర్మేం వచ్చిందిరా?" అంది.

శేఖరం, మొహం దించుకున్నాడు. తల్లికేసి చూడలేకపోయాడు.

"బ్యాంకులో డబ్బు లేదమ్మా!..." మెల్లగా అన్నాడు. ఎప్పుడో ఓసారి యీ నిజాన్ని చెప్పక తప్పదనుకుని చెప్పేశాడు.

నిర్విణ్ణురాలైన పార్వతమ్మ, తను నమ్మే స్థితిలో లేనట్టుగ 'ఆ' అని మాత్రం అంటూ, నిర్జీవంగా క్షణం వుండిపోయింది.

"బ్యాంకులో డబ్బు లేదా? అంత డబ్బు యేమయ్యిందిరా?" ఆవేశాన్ని అరికట్టుకోలేక అంది కోపంగానే.

"ఔనమ్మా; అంత డబ్బా అయిపోయింది. ఇంకా చాలామందికి బాకీపడ్డాను..." పశ్చాత్తాపంతో చెబుతున్నట్లు చెప్పాడు.

అంతా వింటున్న ముకుందరావు, నిస్పృహతో ఓ నిశ్వాసాన్ని విడిచాడు.

"అనుకున్నంతా అయ్యిందన్నమాట!" అన్నాడు, దిగాలుపడి.

భర్త మాటలు, వాడి శూలాల్లా పార్వతమ్మ గుండెల్లోకి దూసుకుపోయినయ్. ఇంతవరకూ, ఒకర్ని అనడమేగాని, ఒకరిచేత మాటపడి యెరుగదామె. అటువంటి పార్వతమ్మకి భర్త మాటలు, బాధ కలిగించాయి. అంతకంటె, పరిస్థితులు వెక్కిరిస్తూ గుండెల్ని పిండిచేశాయి. అందరూ తననే వేలెత్తి చూపుతున్నట్టనిపించింది. శేఖరంకేసి, కళ్ళెఱ్ఱజేసి వురుముతూ చూసింది

"భ్రష్టుడా! నువ్వేదో మమ్మల్ని వుద్ధ

రిస్తావని కదరా నీ చేతిలో పెట్టాను అధికారాన్నీ, డబ్బునీ! ఎంతపని చేశావురా? ఇంతకంటె నన్ను నరికి పారేసినా, విచారించి వుండేదాన్ని కాదురా." రుద్ధ స్వరంతో అంది.

శేఖరం కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి. "నిజమేనమ్మా! నువ్వెంతో నమ్మకంతో యీ ఇంటి సర్వస్వాన్నీ నా చేతిలో పెట్టావు. కాని, డబ్బు మహా పాపిష్టి దమ్మా! నన్ను మార్చివేసింది...పతనావస్థకి తీసుకుపోయింది. నా గౌరవం, యీ ఇంటి గౌరవం, డబ్బు, అన్నీ పోయాయి. చివరికి, నా ఆరోగ్యాన్ని పాడుచేసుకున్నాను. నా భార్యను దూరంచేసుకున్నాను. ఇంక నా జీవితం నిరర్థకమమ్మా! నువ్వేకాదు. కట్టుకున్న భార్య రాధ కూడా నన్ను క్షమించదు.." అంటూ మరేం మాట్లాడకుండా చర చరా బైటికి నడిచాడు శేఖరం. అతనిలో యేవిధమైన ఆవేశం వచ్చిందో, యెవరూ వూహించలేరు.

"బాబూ శేఖరం, యెక్కడికిరా... ఎక్కడికి...?" అంటూ పార్వతమ్మ యెంతగా అరుస్తున్నా, శేఖరం వెనక్కి తిరిగి చూల్లేదు.

పార్వతమ్మ బావురుమంది, ముకుందరావు బరువుగా ఓ నిట్టూర్పు విడిచాడు. అతని కళ్ళనించి అశ్రువులు జలజలా రాలినయ్.

శేఖరం తిరిగి యింటికి రాలేదు. రెండ్రోజులు..మూడురోజులు గడిచాయి. తను నమ్మిన శేఖరం యెందుకిలా చేశాడు? ఇప్పుడెక్కడికి పోయాడు? తాము యిప్పుడెక్కడికి వెళ్ళాలి? ఏం చెయ్యాలి? ... ఇవే పార్వతమ్మ ఆలోచనలు.

* * *

రామకృష్ణ నాలుగోరోజు వచ్చాడు. "జరిగిందంతా విన్నానమ్మా! తమ్ముడు యెక్కడికి పోయాడో ఆరా తీద్దాం. మీరింక యిక్కడ వుండటంలో అర్థం లేదు. మనింటికి పోదాం పదండి..." అన్నాడు.

పార్వతమ్మకి తల కొట్టేసినంత పనయ్యింది ఎవర్నయితే తాను అసహ్యించుకుందో, ఎవర్నయితే తాను కావాలని కసితో దూరంచేసిందో, ఆ కొడుకు ఇంటికే వెళ్ళడమా? తనలో తనే ప్రశ్నించుకుంది. వెళ్ళక యెక్కడుంటుంది? ఏంతింటుంది?...ఆమెకి ఏడుపొచ్చింది. కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి. క్షణం యేమీ మాట్లాడలేని స్థితిలో వుండిపోయింది.

ముకుందరావు, భార్య మనోస్థితిని అర్థంచేసుకున్నాడు. ఆమెపై కోపం రాలేదు. జాలి కలిగింది.

"పార్వతీ, నువ్వు యిప్పుడు ఆలోచించాల్సిందేమీలేదు. అంతా ముగిసిన తరువాత కూడా నీలో అహం వుందనిపించుకోకు. పెద్దబ్బాయి స్వయంగా

వచ్చి పిలుస్తున్నాడు. వాడితో వెళ్ళడం మినహా మనకి మరో గత్యంతరం లేదు. నువ్వు నమ్మిన నీ ముద్దుల కొడుకు మనకేం మిగిల్చాడని? బైలుదేరు," అన్నాడు ముకుందరావు.

పార్వతమ్మకి దుఃఖం ముంచు కొచ్చింది.

"ఇదంతా నా ఖర్మండీ! చివరిదశలో యిటువంటి పరిస్థితి రావడంకంటె, చావొచ్చినా బావుండేది..." అంది రుద్ధ స్వరంతో, యింక పరిస్థితులతో రాజీ పడలేక.

రామకృష్ణ, చప్పున అందుకున్నాడు. "ఛా! అవేం మాటలమ్మా! చావెందుకు రావాలి? మిమ్మల్ని పోషించగలిగే తాహతు నాకు లేదనుకుంటున్నావా! పోనీ, తమ్ముడు మళ్ళీ ఓ మార్గాన పడే వరకూ నా దగ్గరుండండి," అన్నాడు.

ముకుందరావు మళ్ళీ అన్నాడు. "పార్వతీ, గతాన్ని మర్చిపో! వర్తమానంతో రాజీపడ్డం నేర్చుకో! పరాయి వాడింటికి మనం వెళ్ళడంలేదు. మనం కన్నకొడుకు యింటికే పోతున్నాం. పద..." అన్నాడు లేస్తూ.

"దీనికంతటికీ కారకురాల్ని నేనే... పాపిష్టిదాన్ని.." కళ్ళొత్తుకుంటూ అంది, పార్వతమ్మ.

ముకుందరావు, పొడిగా నవ్వేడు. "కాదు పార్వతీ! నువ్వుకాదు కారణం... నేను! ఎందుకో తెలుసా? ఇంటి యజమాన్ని అయ్యుండి కూడా, ఇంటి పెత్తనాన్ని నీ చేతిలో పెట్టాను. నువ్వేం చేసినా, మౌనంగా వూరుకున్నాను. అదే నా తప్పు" అన్నాడు గంభీరంగా.

పార్వతమ్మ మాట్లాడలేదు. "పోనీ లెండి నాన్నా! తప్పు యెవరిదైనా, సరి దిద్దుకోవడంలోనే వుంది ఘనత. జరిగిందేదో జరిగిపోయింది. ఇప్పుడు మనం చెయ్యాల్సింది, తమ్ముడి కాపురాన్ని సరి దిద్దడానికి ప్రయత్నించడం. ఇవన్నీ తర్వాత ఆలోచిద్దాం. మీరు బైలు దేరండి...మీ కోడలు యెదురుచూస్తూ వుంటుంది. రిక్షాలు తీసుకొస్తానుండండి." అంటూ బైటికి నడిచాడు, రామకృష్ణ.

"రామకృష్ణ వుత్తముడని, నాకు మొదట్నించీ నమ్మకమే పార్వతీ! ఇప్పటికయినా నువ్వు అర్థంచేసు కున్నావా?" అన్నాడు, ముకుందరావు.

ఔనన్నట్టుగా తలూపింది పార్వతమ్మ. ఆమెలోని అహం నశించినట్టుగ మొహంలో ఆగ్రహంపాలు తగ్గి పోయాయి.

రిక్షాలు తీసుకొచ్చాడు, రామకృష్ణ. పార్వతమ్మ సామాను సర్దడంలో నిమగ్నురాలయ్యింది. ముకుందరావు. పెద్దకొడుకుకేసి చూసి, తృప్తిగా నవ్వు కున్నాడు.